

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΡΟΥΣΙΚΟ ΝΤΟΜΙΝΟ

Υπεσθῆναι κάποτε νὰ γράψω διὰ δύο γνωρί-
μους μου, χάριν περιπετειᾶς τινὸς φαιδρᾶς μετ'
αὐτῶν σχετιζομένης. Εἶχα τὴν τιμὴν νὰ μ' ἔχουν
καὶ οἱ δύο δι' ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν των, ἀλλὰ
καὶ διὰ λεξικὸν ἐν γένει.

Ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν ὠνομάζετο Γεωργιάδης. Ἦτο
φιλόσοφος Ἀθηναῖος καὶ φιλόδοξος ἰδίως, ἐντι-
μότατος δὲ ἄνθρωπος, προτέρημα ἀναμφισβήτη-
τον τῶν ἀνθρώπων τοῦ τόπου.

Ὁ ἄλλος ἦτο ὁ γνωστὸς Κερκυραῖος ποιητής, ὁ
Γεώργιος Μαρτινέλης. Δὲν ἐγνωρίζοντο μεταξὺ των
ἂν καὶ εἶχαν κοινὸν γνώρισμα, τὸ ὅποιον, ἴσως,
ἂν δὲν ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ἀποστάσεις λόγῳ, θὰ
τοὺς ἠγάγαζε νὰ μὴ γνωρισθοῦν ποτέ των:

Ἦσαν καὶ οἱ δύο θεόκουφοι.
Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἔτος 1888. Διηύθυνα τότε
τὴν ἐφημερίδα τοῦ Πολιτικῷ Συλλόγου «ὁ Πολι-
τικὸς Σύλλογος» κραταῖον ὄργανον τῆς πολιτι-
κῆς τοῦ Ἀθηνῶν ἐναντίον τοῦ Τρικουπῆ καὶ
τοῦ τρικουπισμοῦ.

Διηύθυνα! εἶνε ἓνας λόγος. Μόνον ὁ γνωστὸς
Ἰταλὸς ὀργανοπαίκτης, ὁ φέρων ἐπὶ τῆς ράγας
του καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του συλλογὴν ὁλό-
κληρον μουσικῶν ὀργάνων, ὁ δικαίως ἀποκαλού-
μενος ἄνθρωπος—ὀρχήστρα, θὰ ἠδύνατο νὰ μὲ
ἀντιμετώπιση.

Ἡ ὑπηρεσία μου ἐτελείωνεν, ὅταν τὸ φύλλον
ἐτίθετο εἰς τὸ πιεστήριον, δηλ. περὶ τὰς 4 τὰς ἡ-
μερῶν. Πολλὰκις δὲ συνέβη εἰς τὰς 3 1/2 νὰ μὲ
εἰδοποιήσῃ ὁ ἀρχιεργάτης, ὅτι ἔλειπαν 2 στήλαι.

Τότε μέσα εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ Μακράκη ἐντὸς
πνιγρᾶς ἀτμοσφαιρᾶς ἀπὸ τὸν συνωστισμόν τῶν
ἀνθρώπων καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῶν
λυχνιῶν μὲ νέφτι, κρατῶν ψαλίδι ἀνὰ χεῖρας, κα-
τεκρούργουν τὰς ἐπαρχιακάς ἐφημερίδας καὶ αἱ
στήλαι συνεπληροῦντο.

Ἄλλ' εἶχα καὶ δύο ὥρας ἀναπαύσεως 3 ἕως 5
ἢ 4—6 μ. μ. ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τοῦ χρόνου.

Τὰς ὥρας αὐτὰς διηρχόμην εἰς τὸ καφενεῖον
τῆς μεγάλης οἰκίας Γιαννοπούλου μετὰ τῶν φί-
λων μου, παίζων συνήθως ντόμινον, πότε ἀπλοῦν
καὶ πότε τὸ ρούσσικον λεγόμενον, μετὰ τοῦ φαι-
δροῦ καὶ εὐφυοῦς ζωγράφου Λαμπάκα, τοῦ ὁποῦ
τὴν φαιδρότητα τίποτε δὲ κατώρθωνε νὰ ἀτονίσῃ,
οὔτε ἡ σωματικὴ του ἐλαττωματικὴ διάπλασις:
ἦτο πάγκυφος ὅπως ἡ θρυλικὴ ἱερὰ ἐλαία

Καὶ σήμερον λοιπὸν τὸ ντόμινον εἰς ἐνέργειαν.
Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν ἐπρόκειτο δι' ἀπλοῦν ἢ διὰ
ρúσσικον. Τὸ μόνον ποῦ ἐνθυμοῦμαι εἶνε ὅτι ὁποῖος
θὰ ἔχανε θὰ ἐπλήρωνε τοῦ ἄλλου ἓνα καφὲ καὶ
ἓνα γλυκίσμα.

Τὰ «κοκκαλάκια τοῦ ντόμινου» τὰ ὁποῖα ὑπῆρ-
ξαν ἡ ἀφορμὴ τῆς δημιουργίας τοῦ ὄρου «μαλ-
λιαρός», ἐξέπεμπον τὸν ἀνήσυχον κρότον των
ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, ὅταν ἐξαφνα ἦλθαν, ὁ
ἓνας κατόπιν τοῦ ἄλλου, καὶ ἐποθετήθησαν,
ἀριστερὰ μου ὁ Γεωργιάδης καὶ δεξιὰ μου ὁ
Μαρτινέλης. Καὶ ὅχι μόνον ἐποθετήθησαν, ἀλλ'
ἤρχισαν καὶ τὰς ἐρωτήσεις:

Γεωργιάδης. Πότε κατέλαβον τὰς Ἀθήνας οἱ
Ἀτταγιοῖται;
— Τὸ 1385.

Ὁ Λαμπάκης τοποθετεῖ τὸ 6)6 καὶ ἐγὼ ψάχνον-
τας κατορθῶν νὰ εὕρω τὸ 6,5 ἀφοῦ ἐσήκωσα 8
κοκκαλάκια.

Γεωργιάδης. Καὶ πότε παρέδωσαν καὶ τὴν Ἀκρό-
πολιν εἰς τοὺς Τούρκους;
— Τὸ 1458.

Ὁ Λαμπάκης τοποθετεῖ τὸ 5)5 καὶ ἐγὼ ψάχνον-
τας κατορθῶν νὰ εὕρω ἓνα 5)4 ἀφοῦ ἐσήκωσα
ἄλλα 6 κοκκαλάκια.

Μαρτινέλης. Τί σημαίνει μαυράδι;

— Μαῦρο σημάδι.

Μαρτινέλης. Μπορῶ νὰ πῶ τὸ μαυράδι τῇ
νυχτός;

— Ὁχι.

— Ἀλ...λά;

— Ἡ μαυρίλα.

Ὁ Λαμπάκης τοποθετεῖ τὸ 4)4 καὶ ἐγὼ ψάχνον-
τας κατορθῶν νὰ εὕρω τὸ 4)3.

Μαρτινέλης. Μά, δὲ μὲ παίρνει ὁ στίχος.

— Τί σοῦ φταίω ἐγώ;!

Ὁ Λαμπάκης τοποθετεῖ τὸ 3)3 ἐγὼ παίρνω καὶ
τὰ ὑπόλοιπα κοκκαλάκια καὶ δηλώνω μὲ ἀναστε-
ναγμὸν ὅτι δὲν ἔχω κανένα τρία.

Λαμπάκης. Οὐ! ἐγώ.

Κάτω τὰ κοκκαλάκια

Εἶχε ἀρκετοὺς πούντους καὶ ὁ Λαμπάκης, ἀλλὰ
τόσους πολλοὺς ἐγὼ ὥστε τὸ παιχνίδι τὸ ἔχασα
ἀδόξως.

Ἐγύρισα τότε δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Καὶ οἱ δύο
παραστᾶται μου εἶχον γίνῃ ἀφαντοί, ἀφοῦ ἡ πε-
ριεργεία των ἱκανοποιήθη ὁποσδήποτε.

Καὶ ὁ Λαμπάκης γελά χαιρετάκως.

Κατηγορητικὸς ἐγὼ τότε ἀντὶ νὰ φωνάξω:
«στὸ διάβολο καὶ αὐτοὶ οἱ θεόκουφοι!» ἐφώνησα
«στὸ διάβολο καὶ αὐτοὶ οἱ τρικάρπουροι».

Συναισθανθεῖς ὁμως ἀμέσως τὸ ὀλίσθημα, εἶπα
μασῶν τὰ λόγια μου:

— Δαλαδὴ..δὲν κατηγορῶ φυσικὸν ἐλάττωμα τὸ
ὅποιον ἀπὸ προγονικάς ὥς φαίνεται ἀμαρτίας
φέρω καὶ εἰς τὸ ἐπώνυμόν μου...ἀφοῦ μάλιστα
οἱ ἔχοντες αὐτὸ διακρίνονται ἐπὶ εὐφυΐα...ἐπὶ δη-
κτικότητι πνεύματος...ἀλλὰ οἱ ἀναθεματισμένοι
αὐτοί...

— Ἀρκετά, ἀρκετά...ἄσ'τα ἄσ'τ' αὐτά! Τὴν
ἔπαθες τώρα. Περικλῆ! φέρε μου ἓναν βαρὺ
γλυκὸ καὶ μιὰ πᾶστα φροῦτο.

Καὶ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΤΟ ΜΕΝΤΙΟΥΜ ΣΤΑΝΙΣΛΑΒΑ ΤΟΜΣΚΥ

ΥΠΟ ΑΝΔΡΕΟΥ Γ. ΔΑΛΕΖΙΟΥ Δ. Φ.

(Συνέχεια)

Ὁ Γκάλεϋ διέτύπωσε τὴν θεωρίαν, ὅτι ἡ οὐσία,
ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τοῦ μέντιουμ εἶνε αὐτὴ αὐτὴ
ἡ μήπω καταμερισθεῖσα πρωταρχικὴ ὀργανικὴ
ὕλη, ἥτις λαμβάνει πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ παρα-
τηρητοῦ ὀρισμέναν μορφάν, διαπλασσομένη εἰς
πραγματικὴν χεῖρα, κεφαλὴν κ. τ. λ., καθὼς ἀκρι-
βῶς γίνεται κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν τῶν ἐντόμων,
καθ' ἣν ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἐν βομβυκίᾳ προ-
νύμφης συνίσταται ἐξ ὁμογενοῦς σχεδὸν μάζης,
ἵνα βραδύτερον ἐξελεγχθῇ εἰς νέον ἄτομον, εἰς ψυ-
χὴν (πεταλοῦδαν). Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶνε ἡ ὁρθὴ ἡ
θεωρία αὕτη ἂν δηλαδὴ ὑπάρχῃ πράγματι τοιαύτη
ἀκαταμέριστος καὶ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῆς ζωῆς
ἐπεξεργάσιμος πρωταρχικὴ ὀργανικὴ ὕλη, ἡ γνῶσις
αὕτη θὰ ἐσήμαινε μόνον τὴν μίαν ὁψιν τῆς ἀνα-
καλύψεως, πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ ἴστατο ἀντιμέτωπος
ἡ ἑτέρα ὁψις, ἥτοι ἡ ἐξακριβώσις τοῦ τρόπου,
καθ' ὃν μεταβάλλονται ἐν αὐτῇ τούτῳ τῷ μέντιουμ
αἱ δυνάμεις τῆς ζωῆς. Ἐν προκειμένῳ ὀφείλομεν
μάλιστα νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ μεταβολὴ αὕτη
ἐπέρχεται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ψυχικῆς τοῦ
μέντιουμ ἐνεργείας. Ἡ μόρφωσις δηλονότι τῶν
χειρῶν καὶ τῶν κεφαλῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὑπο-
δείγματος τῶν παραστάσεων του. Τὸ ὅτι πρόκειται
ἐνταῦθα πράγματι περὶ ἐνσαρκώσεως τῶν παρα-
στάσεων τοῦ μέντιουμ καὶ ὅχι περὶ ἐνσαρκώσεως
«πνεύματος» τινος, ἀποδεικνύεται καὶ ἐξ ἄλλων γε-
γονότων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς περιπτώ-
σεως τῆς Εὔας Κ. Ὁ Χάνς Φράϊμαρκ ἀναφέρει,
ὅτι ἐκ τῶν ἐκροῶν γνωστοῦ μέντιουμ ἐσχηματίσθη

ANDRÉ DAUCHER. «Ὁ Ἐλαίων».

[Μουσείον τοῦ Λούβρου]

Δ' ΟΙ ΝΑΟΙ ΤΟΥ ΑΜΠΙΤ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΜΟΥΝ

Οι ναοὶ τοῦ Ἄμμιτ καὶ τοῦ Ἑσμούν, τοὺς ὁποίους περιεπαικτόντας ὅλους ἐξηγούμενα εἶπα τὸ προηγουμένον μου σημείωσα, ἀποτελοῦν καλίστας καὶ διαφωτιστικωτάτας ἐκδηλώσεις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Φονίκων. Ἐν συνόψει παρουσιάζουν κατὰ τὸ πλεῖστον ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν ὡς σταθεροὶ παράγοντες ἀρχιτεκτονικῆς διαμορφώσεως εἰς τὴν πολεοδομίαν συνηθίαν παραλίαν.

Ὁ ναὸς τοῦ Ἄμωιτ (τῆς Μαραΐθου), καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἀποκαλυφθέντα εἰς τὴν ἰδίαν περιόχῃ λείψανα ἐνὸς ἐντόπου καὶ ιστορικωτάτου παρελθόντος, ὑπῆρξεν ἡ ἀφιερωρία, ἀπὸ τὴν ποσὶαν ὡς ἐμὴ ἡ Ἐρμέντος Ρενάν διὰ τὴν διαλευκάνῃ τῆς μεχρὶ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ ἀπὸ ὁριζόμενων ἀπάνω ἀγνωστον καὶ ἀπὸ ἄλλων κακὸς γνωστὴν φοινικιανὴ ἀρχαιολογίαν τῶν πρώτων αἰώνων τῆς αἰγιαννικῆς π. Χ. καὶ ἐπέκεινα.

Ὁ γὰρ τὸν Ἄμριτ ἀποτείλειται κυρίως ἀπὸ ἐνὺδατον περιβολόν, κτιζόμενον ἐπάνω ἐλίκων. Τὸ μέρος εἰνε βραχῶδες, ἀπτηγῆθσαν ἀναμφιβόλως πολλὰ καὶ ἐπινοῦνταιται προστάθιναι διὰ τὰ ἰσοπεδωθῶνι ὁ βραχὺ καὶ διὰ τὸν δμηγορηγῆθ ἐν ἐνυφύονον πλάτομα μήκους 25 μέτρον καὶ πλάτους 48' τὸ δαπέδον τοῦ πλατώματος τοῦτον δὲ καλύπτεται ἀπὸ ἐπιθῶτους πλάκας, ἀλλ' εἰνε αὐτὸ τοῦτο τὸ βραχῶδες ἐδαφὸς μετὰ τὴν ἔξεργασίαν, ἣ ὅποια τὸ κατέστηρον ἐπὶ πεδον καὶ ὠαλόν. Ἄλλ' ἡ ἔξεργασία αὕτη δὲ ἠνυθῆθι νὰ φθάσῃ μέρους ἐντελούς ἰσοπεδῶσεν τοῦ τόπου τοιοῦτοτρόπως ἐδημογυρηθῶν ἀπὸ κεπάλληλα βαθμιδοτά σφρόματα, ἐκ τῶν ὁποίων μερικὰ ἵσως ὑψηλότερα τῶν ἄλλων. Τεῖχος, φθάνον εἰς ὁριζήματα σημεῖα τῶν ὕψους τῶν 5 μέτρων περικυρτεῖται τὴν ἑκασίαν αὐτῇν γὰρ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ τεύχους τοῦτον ὁ θεατὴς δύναται νὰ δῇ διόκληρον τὴν θαυμασίαν κοιλίδα τοῦ Νάμρι. Ἄμριτ, ἣ ὅποια ἀποτελεῖται φυσικὸν προσάρτημα καὶ φυσικὸν κόρημα, τοῦ νοσῶ τοῦ Ἄμριτ, ὁ ὅποιος καὶ ἄλλως εἶνε ἀξιοθαύετος.

Εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν διναμένα βα συναντήσωσιν καὶ μίαν ἀπὸ τῶν ἐκδόξων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι συνέπαιον τὰς διαφροσύνας ἐκδηλώσεις τῆς ἀγαθότητος πρὸς ἀλλήλους καὶ δημιουργοῦν κοινότητα ἀντιλήψεων καὶ κατεπυθύνσεων εἰς τὸσον πολλὰ σημεῖα. Πρόκειται διὰ τὴν κοιλώματα, τὰ ὁποῖα εἶχον σκαρεῖ εἰς τὸν σκληρὸν βράχον περὶ τῆς κεντηγῆς αὐτῆς τοῦ ναοῦ καὶ ἐκρησμοποιοῦντο, κατὰ πάσαν πιθανότητα, διὰ τὴν ἐναποθέσιν εἰδικῶν, λατρευτικῶν προσφορῶν ἢ ἀναμνηστικῶν στήλων. Τοιαῦτα κορησιεῖδι κατασκευάσματα ἀνευρέθησαν καὶ ῥέλαχου τῆς Ἀσίας, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδιν. Ἀξιωματικόντα εἶνε τὸ κοινὸς λεγόμενα ὑπὸ τοῦ λαοῦ ντυσιπλάκεια, αἱ κόγχαι τῆς Ἀρροδίτης παρὰ τὴν ἱερὰν ὁδόν, διὰ τὰς ὁποίας τὸσον ὥρατα πράγματα ἔγραψαν ε. κ.λ. Καμπτοροῦλον, ὅστις ἐκφράζει τὴν γνώμην, ὅτι ἡ πληθώρα τῶν κογχῶν αὐτῶν καὶ τὸ πλήθος

νάκιον τοῦ Ναυαρίνου εἶπε τὴν τελευταίαν λέξειν τῆς τραγωδίας, ἣ ὅποια εἶναι μίαν ὁλόκληρον ἐπιστάσιον ἐκκρίσιν τὴν Ἑλλάδα μέρει εἰς μίαν ἀποφασισμένην αἰματοῦ καὶ καυνοῦ. Ὁ κριτικὸς θὰ ἤδυνάτο ἴσως νὰ ἀποδώσῃ μερικὰ ἀνακολουθίας εἰς τὰ προστάσιμα δυνάμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν σημερινὴν αὐτὴν κατὰ τὴν ὅποιαν συμπληροῦνται ἑκατὸν χρόνια ἀφ' ὧν τὰ εὐγενὴ καὶ γενναῖα τέκνα τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας, διεκινδύνευσαν τὴν ζωὴν των καὶ πλείστα ἐνυπόσθησαν διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, τὴν ἱερὰν αὐτῇ σημερινὴν δὲν δύναται νὰ συσκοτίσῃ κανὲν διπλωματικὸν νῦν. Μπροστὰ μὲν ἔχεν ἡμεῖς οἱ εὐνομιονοῦντες Ἕλληνας ζῶντα τὴν τὴν εἰκόνα τοῦ στόλου τῶν τριῶν προστάσιμον δυνάμεων πυρπολοῦντα τὰ καράβια ἐκεῖνα, τὰ ὅποια τὸν ἀφρίνοντο ἐλεύθερα θὰ δέσπειρον τὸν αἰθέρα κατ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ ἐξεμπεδίσουν τὸ πολυέμοχρον ἔργον ἐπαταῖαν ἀγώνων.

Ἔτσι πρέπει νὰ σκεπτόμεθα καὶ μὲ
αὐτὰ τὰ συναισθήματα νὰ χαιρετήσωμεν
τοὺς ἀπογόνους τῶν γενναίων ἐκείνων,
οἱ ὁποῖοι ἔρχονται νὰ πανηγυρίσουν μὲ
ἡμᾶς τὸ μεγαλοῦργημα τοῦ Ναυαρίνου.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

συνεπώς των αφερωμάτων, τα οποία περιλάμβαναν αδικία, πορεύεσθαι από την άκμην, εις την εδρικόσκη ή ληρία, της ούρανίας "Αφροδίτης κατά την Αττικήν, έτι δε και την άφδαντον των πιστών, οι οποίοι εκάστος διὰ της ιερᾶς οδοῦ μετεβάνον εις την "Ελευσίνα δια να λάβουν μέρος εις τὰς μυστικοπαθείας εκείνας εορτάς, τα οποία αποτελούν ένα από τα μάλλον περιμειχτά ζητήματα της ελληνικής αρχαιολογίας και αι οποίοι διεκτονόον από βυθιτών πανδαισίων συνάπτονται στενάς υπό τας προσωποποιήσεις του Διονύσιου, της Δήμητρας και της Κόρης (Περσεφόνης) της υψηλής περί φύσεως αντίληψης των αρχαίων Έλλήνων. ("Ιδε Δ. Καπού-ρογλύ: Τό Δαφνί, σελ. 25-28).

Σημειώνω ἄλλο ἐν ἄξιον ἐνδιαιρέοντος σημειῖν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν διαμορφώσεως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀμοιῶ: εἶνε δὲ τοῦτο ἡ κιονοστοιχία, ἡ ὁποία περιεβλήθη εἰς παλαιότητας ἐποχὰς τῇ κεντρικῇ αὐτῇ καὶ τῇ ὁποίᾳ διασώθηκεν μέχρι σήμερον ἐπαρκῶς ἀποσπῶντες ἴχνη. Κίονες οὗτοι δὲν ἀνευρέθησαν. Το γεγονός τοῦτο καθιστοῦν πιθανωτάτην τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι οἱ κίονες ἦσαν ξύλινοι, ὅπως ξύλινοι ἦσαν καὶ εἰς τὴν Αἰγυπτῶν παλαιότητα καὶ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ εἰς τὴν προελληνικὴν Ἑλλάδα. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς κατασκευῆς τῶν κίωνων διεκρίθη καὶ τοῦ προβλήματος τῆς καταγωγῆς τῶν. Κάμινον ἄλλως θύειν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, διότι, ἄλλως τε, ἔχει μελετηθῇ ἤδη ἀπεκρίσασα. Σήμερον εἶνε ἔξω ἀπὸ κάθε ἀμφιβολίας, ὅτι ἡ πρώτη μορφὴ κίωνος ὑπῆρξεν ὁ κορμοὶ ἐκείνου τῶν δένδρων, τοὺς οὓσιον ἐχορηγοῦσι οὐκ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν στρίψιν τὴν στέγην τῆς καλῆς τοῖαντα καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀνακτόρων τῶν ἡγεμόνων τῶν καὶ τῶν λατρευτικῶν ἰδρυμάτων τῶν θεῶν τῶν, ἐξοραίνοντες αὐτοὺς ὅσον ἠδύναντο περισσοτέρους. Σὺν τῇ φρονίᾳ τῶν περιεβλήσαντο διὰ μεταλλίνων πλακῶν ἐγκατακτάναι καὶ πλουσίως διακεκοσμημένον, ἔπειτα δὲ τοὺς ἐστήριξαν ἐπὶ λιθίνῃ βάσει καὶ τέλος τοὺς κατεσκευάσαν ἐν

το ἀλλότριον αὐτῶν προσηγομένη καθ' ἡμέραν ἐπὶ ἁλλών καὶ ἁλλῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ των, διακρίνοντες τὰ διαφοροστασιακά των μὲν ἀπ' ἀλλήλων, καταγεγραμμένοι θανσιμῶν στυλοβάται καὶ ἰσημεριῶδη χινοκάνια, κατασκευασμένοι χαριτωμένως οὐροσδεῖς κατὰ ἴληος τοῦ μονοστιχοῦ διὰ τὸ πολυστοιχιδίου κυρίου σώματος τοῦ χινοῦ καὶ θέτοντες ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ αὐτοῦ μεγαλοχρῆ ἐπιστάται.

Ὁ ναὸς τοῦ Ἐσχίου παρὰ τὴν Σιδῶνα ἴδμεν ἐς φῶς διὰ τὸν ἀνασκαφόν, τὰς δόξας ἐνηγοῖσεν ἐν τῇ πλοσίᾳ ἐς εὐρήματα ἐκείνην περιήχον ἀπὸ τοῦ 1901 ᾧ Μουχρίθης βέβη. Νεῖα οὐχαλογοῦνται ἐρευνὰ διεγχεῖται κατὰ τὸ 1920 πρὸ τοῦ Contepiani ἐφερῶν ἐς φῶς ὁριζήνας διαφωτιστικὰς λεπτομερεῖς. Ἐγνώστῃ δὲ καὶ

ταυρασφάν, ἡ δὲ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ναοῦ τούτου, εἴτε δὴ τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως ὁ ὁποῖος τὸν ἱδρυσεν· εἴτε ὁ Μονασταρεῖν, βασιλεὺς τῆς Σιδωνός, ἔχσας κατὰ τὴν πέμπτην ἑκατομνηστήριδα π. Χ. Ἡ διακρίσις τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ διαγράμματος τοῦ μνημείου τοῦ τὸν δὲν ἐπετύχθη ὁριστικῶς· πάντως τὰ σφειόμενα εἰς ἐρείτητα λογαρῶν τελεῖ, ἡ ἐνότης τοῦ περιβάλλοντος, τὸν ὁποῖον ἐξαρτῶνται, φθάνοντα τὰ 59 μέτρα μήκους καὶ τὰ 45 πλάτους, τὸ μέγεθος τοῦ ἀντικειμένου ἐπιπέδου, τὸ ὁποῖον πιθανὸς ἐχρησιμοποίησε ὡς τελεσιτέριον, παρὲν τὴν ἐντύπωση, διὰ ἐπρόθετον περὶ τριστάσας κολλοσσάδας, διατεταγμένας κατὰ τὸ μέγεθος μετὰ τὴν λοιπὴν προικισμὸν μνημείου. Ἐν συνόλῳ ἐμφανίζεται ὡς βαθμωτὸν κατασκευασμὸν τοῦτο ὅτι τελείως ἀναπόσεικτον, ἐφ' ὅσον φοδοκροτῆ ἐπιλόγη, ὁ ὁποῖος δὲν προσέφερον ἰκανὴν ἐπιπέδον ἐμφάνεσιν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ τοῦ μνημείου. Βαθμωτὸς κατασκευασμὸς, ἀλλ' ὅχι ἀνὰ βῆμας ὁμοίας φάσεις, ἀνυψήσαντα πολλὰ, ἀνιχνύοντα δὲ εἰς τὴν ἀπώτατον ἀρχαιοτάτη. Οἱ βαθμωτοὶ ἐξάφην τάφοι τὸν παναρχαῖον Παράκο καὶ μετὰ τὸν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τῶν ὁποίων κατ' ἐξέλιξιν, ὅπως ὑποστηρίζουν ἰκανοὶ ἐπιστήμονες, προήλθαν ἀπ' ἀμμιμῆστια πυραμίδες, εἰνε ἰδρύσαντες τυλοὶ βαθμωτὸν τριστάσας.

Ἐντυπῶσις ἐπίσης προχρᾶται ἐς τὸν ναὸν τοῦ Ἐσθίου ὡς τεράστιον κανονικὸν λίθον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου συνετελέσθησαν τὰ τεῖχη τοῦ εὐρυτάτου περιβόλου του. Ἐπὶ τῶν λίθων αὐτῶν καὶ κατὰ τὰς πλευράς τῶν ἐκείνων, ἃ ὅποια ἀπεκρύπτοντο κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ τεύχους ἐφαράχθησαν ἂν προμνημονευθεῖαι ἐπιγραφαί. Τοῦτο φανερὰ εὐθὺς ἐς ἀρχῆς παραδόξως συνέβη ὅπως καὶ εἰς τὴν Ἀσσυρίαν ἐξηγείται διὰ τῆς ἀντιλήψεως ἣ ὅποια ἐπεκράτει ἐς τοὺς χρόνους καὶ τοὺς λαοὺς ἐκείνους, ὅτι μόνον ὁ Θεὸς ἐπέφερε ἂν ἀναντιστάς τας χαρὰς ἐκείνης ἐπιγραφὰς καὶ ναὶ μὴν πόσι ποτὶ ἑαυτὸν τὸν βέλβρον βλέψαντα ἄνθρωπον. Αἱ ἐπιγραφαὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐσθίου λέγουν ὅτι: Ὁ βασιλεὺς Μπαρταστὰρ τοῦ διδοῦσιν Γιωταμίλι, βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, ἐγγὺς τοῦ βασιλεὺς Ἐμουναζάρ, βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, φοβήθηκε τὸν ναὶ ν τοῦτον ποδότην τοῦ θεοῦ τοῦ Ἐσθίου Ἰσὺ Κανέις.

Οἱ ναοὶ τοῦ Ἀμοιῆ καὶ τοῦ Ἐσθίου εἰνεῖν περικνημέτεροι ναοὶ τῆς Φοινίκης, ἐξ ἐκείνων ὁ ὁποῖος ἀπετελέσθησαν κατὰ τὰς ἐνεργήσεις κατὰ χρόνους ἐς τοὺς τόπους ἐκείνους ἀρχαιολογικῶς ἀνιχνεύσας. Τοῦ διαστήματος ναοῦ τοῦ Μελαζουτοῦ (Μελκόρ) εἰς τὴν Πάρον δὲν κατέστη δυνατόν να ἐξακριβωθῇ οὐδὲ τὸ ἀρχαιολογικὸν διώρημα. Βεβαίως ἡ διόπιστος τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ ἀν ἐπετυγχάνετο, διὰ τὸ χερμακωτὴν εἰς τὴν διαφανὴν ὥφισμεν ὁ σκεπτικὸν σημείων τῆς φοινικιστῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Καὶ καλὴν ὁμως διαίτησιν ἀσμερὸν να εἰρεθε σκεδὸν βεβαίως, ὅτι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν Φοινίκων ἠκολούθησε κατὰ τὸ πλείστον ἐνταῖς κατευθύνειν, τὴν ὁποίαν συνεκρίθησε κατὰ μέγιστον μέρος ἀπὸ ἀλλογενῶς στοιχείου. Ἡ κατευθύνσις αὕτη κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους δὲν παρουσιάζει συστάσεις ἐκτετατῆς ἢ στροφῆς. Βαυδύτερον ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν ἐν αὐτοῖς αἰσιν, ἀνὰ μερὰ εἰς τὰ ὁποῖα ἐξαιρέτως ἀνέπτυξαν δεξιὰ κατέχον τὰ ἐλληνικά, ἀπὸ τὰ ποικιλίαν, κατεστάσι πολλὴ προσεσφύργον ἐν ἀνταρραπῇ καὶ τέλος γένεταί ἐς ῥόθον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχουν χαμηλὴν ὅσῳ μὴ τὴν παραρχαίαν Φοινικὴν τὴν ἐπὶ τῇ ἑρμῇ ναυτίλῳ, τῶν φιλαρχαίων ἐμπόρων καὶ τῶν τολμῶν ἀναγινώσκον.

10

TO NAYAPINON

Ενε γνωσθή η πολιτική της Τουρκίας, διότι την εφαρμόζουν από της εποχής κατά την οποίαν δια συζητούντα τω Χριστιανισμού εγκατεστάθη εις την Εξορίαν. * Η Πύλη ουδέποτε περατύνει την Πύλην, τήν αφήκει τον χρόνον να κανονίζη κάθε υποπόσιον και η εκκορύφωσις εινε η βάσις πάσης διατάξεως της. Δια τούτο όταν οι τρεις προσητάσεις της Ελλάδος δυνάμεις, Άγγλια, Γαλλία και Ρωσία ανεκοινώσαν εις την Πύλην την απόφασιν την οποίαν επισυνοχούσαν δια της συνθήκης της 6 'Ιουλίου 1827 εις τω Λονδίνον και δια της οποίας έβητο επί τέλους τέρα εις τον Έλληνοτουρκικόν άγώνα δια της άναγνωρίσεως ενός κράτους Έλληνικού ανεξαρτήτου και άναγνωρίζοντος μόνον μίαν φυλήν και κατά τύπον επικυριάζου της Τουρκίας, η Πύλη άπάντησεν από του να δώση άπάντησιν. * Ηονήθη μάλιστα να δευθή ο Μέγας Βεζύρης την σχετικήν νόταν και ο άδριανεινός των πρεσβείων ηναγκάσθησαν να την άδριανόν έπαινον εις το τραπέδι του.

Καὶ ἡ κομφιδία ἤρχισεν. Ἀνὰ τὴν παύσιν τὰς ἐχθροπραξίας ἡ Τουρκία, ἀπειναντίας, τῇ συδρομῇ τοῦ ἀνυπάρχοντος στρατοῦ καὶ ἰδίως τοῦ ἰατροῦ στόλου, ἐξέσφη καὶ καταφύγει ἐν θανάσειμῳ πλῆγμα εἰς τὴν Πελοπόννησον, συλλογισμένη, πολὺ ὀρθῶς, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ τηλεβόλου εἶνε καὶ ἡ εὐλογητοτέρα καὶ ἡ μάλιστα ἱκανὴ καὶ καιροῦσι τελικῶς καὶ διάφορα ζητήματα.

Αι τρεις προτάσιδες δυνάμει ἀφ' ἑτέρον, καίτοι ἐλάβον τὴν ἀπόφασιν τὴν ὅταν εἰδομένη διὰ τῆς συνήξεως τῆς 6 Ἰουλίου δὲν ἐφρόνισαν νὰ κανονίσουν τὸν τρόπον τῆς βίας ἐν ἀνάγκῃ, ἐπιβολῆς τῶν ἀποφάσεων τῶν· μᾶλλον θεόν νὰ ἐπομένῃ, δι' ἔθελον, διὰ δὲν δὲ ἐφθάνον μέχρι τοῦ σημείου ὅπου νὰ μεταχειρισθῶν βίαια μέτρα, ἐλπίσονται δι' ἡ Τουρκία δὲ πετύχῃται πρὸ τοῦ ὅγκου τῆς ἠθικῆς καὶ υἱκῆς ἐπιβολῆς τῶν. Ἄλλ' ἡπατήσονται. Ἡ Τουρκία, σπας ἄλλως τε ἀποδεικνύει ὅλη ἡ μακρὰ καὶ θεληδόξη ἱστορία τῆς, οὐδέποτε ἐπέτυχεν πρὸ ἐγγράφου, ἀλλὰ μόνον πρὸ τῆς βίας καὶ τῆς υἱκῆς δυνάμεως.

Ἄν αἱ μεγάλαι δυνάμεις εἶχον προσυνεννοηθῇ
καὶ κανονίσῃ τὴν πορείαν των ἡ ναυμαχία τοῦ
Ναυαρίου θὰ ἀπεσβεσθῇ. Διότι τὰ ἤρκει νὰ
μεταβοῦν οἱ στόλοι Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ρω-
σίας ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐμποδίσουν
τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκπλεύσῃ διὰ
τὰ ἐλληνικὰ ὕδατα.

Ἰσχυρὸς δὲ ἦν καὶ χαλρὴ ἡ
τοῖς ἰσχυροῦς αἰγυπτιακοῦς στόλοις
ἐξέπαισε καὶ ἐναντιῶν
μικρὸν τοιοῦτον εἰς τὰ νερά τοῦ
Ναυαρίνου. Ἄλλως τε μέχρι
τελευταίας στιγμῆς ὁ Ρωσικὸς
στόλος καθυστερεῖ, διότι δὲν
ἦν εὐκόλως νὰ ἐλθῇ ἀπὸ τὴν
Βόρειον Θάλασσαν εἰς τὴν Με-
σογείον. Καὶ πράγματι ἐξή-
σεν ὀλίγον πρὸς τὴν ναυμαχίαν
τοῦ Ναυαρίνου.

Πρέπει να δηλογοηθῇ διὰ τὴν μελέτην τῶν ἐντιστοιμῶν δοκουμένων ἐν ἐξάγεται συμπέρασμα, διὰ δηλοῖ αἱ κυβερνήσεις Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας δὲν εἶχον δώσει καμμίαν ἐντολήν εἰς τοὺς συναρτοῦς των ὅπως ἐπιτεθοῖν κατὰ τοῦ τουρκικοαίτιακοῦ στόλου, ἀπεναντίας τοὺς εἶχον καταστήσῃ προσεκτικῶς, ὅπως ἀποφύγουν καθε τι, τὸ ὁποῖον θὰ ἤδυνετο νὰ ἀγάγῃ εἰς σύρραξιν.

Ὀλιγώτερον εἰρηνική ἦτο ἡ Πύλη, ἡ ὅποια ἔδωκε διαταγὴν εἰς τὸν Ἰβραὴμ πᾶσιν ὅπως ἀρχίσῃ τὴν κατὰ τῆς Πελοποννήσου δρᾶσιν του. Καὶ πράγματι προήλυσεν αὐτοαποσώπως εἰς Λεοντάριον ἐν ᾧ ἔστειλε στρατεύματα εἰς Πότρως καὶ Καλάμα.

Οι συμμαχικοί στόλοι εγνώριζον ότι δεν ήτο δυνατόν να εξακολουθήσουν τον αποκλεισμό, διότι έφθασαν ο χειμώνας και η θάλασσα ή έξωθεν του Ναυαρίνου δεν ήτο ήρεμος. Διά τοῦτο μόλις έφθασαν ο ναύαρχος Χέυντεν μετά του ρωσικού στόλου την 13 'Οκτωβρίου οι έλληνι δύο ναύαρχοι, Δε Ρεγγύ και Κόδριγκτον, έκ συμφώνου μετά του Ρώσου απήχθησαν πρὸς τὸν τοποτηρητήην του ἀπὸντος εἰς Λεοντιάδην

1) Τὴν ἄμεσον παῖσιν πάσης ἐχθροπραξίας ἐν τῇ χερσονήσῳ καὶ τὴν ἐκκένωσιν αὐτῆς; καὶ
2) Τὴν ταχεῖαν ἐπάνοδον τοῦ στόλου εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ τοποτηρητὴς ἀπήγγειλεν ὅτι ὁ Ἰβραὴμ ἀπο-
σῆκε καὶ διὰ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὴν νόταν. Ἐπὶ
τοὺς αἰγυπτιακῶν πολεμικῶν ὑπηρετῶν διάφοροι
Γάλλοι ἀξιωματικοὶ ὥς ὀργανωταὶ τοῦτου. Ὁ δὲ
Ριγγὺ ἀμέσως τοὺς διέταξε νὰ φύγουν. Πράγματι
οὗτοι κατέφυγον εἰς τὴν αὐστριακὴν πόλιν τὴν
ὁποίαν ἤτο εἰς τὸν λιμένα.

οποιον ήτο εις τόν λιμένα.

Οι τρεις ναυαγοί απεφασισαν να εισέλθουν τέλος εις τόν λιμένα, μηδ θυνημένης τόν στόλον, α μόνον εις τό τρικυμώδες άνοικτον πέλαγος.

Τήν πρωίαν της 20' Οκτωβρίου 1827, οι στόλοι ήσαν έτοιμοι και τήν μεσημβρίαν εισήλθον προηγουμένης της άγγλικής ναυστοχίας «Ασία» διότι ο Κόδικιγκτον ώς νησιώσιτες και άσχετούς εν τή ύπηρεσίά, ήτο ο άρχηγός του συμμαχικού στόλου. Έτσι έσοποθετήθησαν σχεδόν εις ευθείαν γραμμήν άπέναντι του τουρκοναυπλιακού στόλου, ο οποίος ήτο παρατεταγμένος εις ήμικύκλιον εις άμφοτέρας τάς πλευράς του λιμένος.

Ἡ Ἀσία ἐποποθέθηται εἰς τὸ μέσον ἔχουσα
δεξιά τὰ γαλλικά «Τριάντα» καὶ «Σηπτιόν» καὶ
ριστερὰ τὰ ἀγγλικά «Ἀλβιόν» καὶ «Γένουα». Ἡ
γαλλικὴ ναυαρχὴς ἡγυροβόλησεν εἰς τὴν ἀκρὰν
δεξιάν. Τὰ ἄλλα πλοία ἐποποθέθησαν εἰς ἄλλην
ὁπισθεν γραμμὴν. Ὁ διοικητὴς τοῦ αὐγυποτονω-
ρικοῦ στόλου Μοχμέδ βῆς εἰπεν εἰς τὸν Κόδρι-
γκων διὰ δὲν θὰ ἐπερεῖ νὰ ἐπαισπύσῃ μεθ' ὅλου
τοῦ στόλου του, ἀλλ' ὁ Ἀγγλὸς ἠρκεσθῇ γ' ἀπα-
τήρη ἀνεφάρως:

— Ἦλθα νὰ δώσω διαταγὰς καὶ ὄχι νὰ λάβω!
Ὁ τουρκικὸς στόλος ἀπειλεῖτο ἀπὸ 110 πλοῖα.
ἦτο 3 τριόκροτα 4 μεγάλαι φρεγάτας, 19 φρεγά-
ται, 25 κορβέτες, 14 βόρκια, 6 πυρπολικά καὶ
4) φορητὰ μεταγωγικά. Ἐναντίον τῶν εἶχον οἱ
σύμμαχοι Ἐδρῶπατοι 10 τριόκροτα, 10 φρεγάτας,
5 βόρκια καὶ μερικὰ πλοῖα. Ἡ ὑπεροχὴ ἦτο

με τὸ μέρος τῶν Τουρκοαιγυπτίων ἀνομισητικῆ-
τος. Ἄλλ' ἡ ἱκανότης τῶν πληρωμάτων καὶ τὸ
θαυμάσιον καὶ τέλειον πυροβολικὸν ἀπέδειξε νι-
κητὰς τοὺς Εὐρωπαίους.

Μετά τὴν εἰσοδὸν τῶν συμμάχων δὲν ἐχρηιά-
ζετο παρὰ μία οἰαδὴποτε ἀφορμὴ διὰ νὰ πάρη
φωριὰ ἢ πυρῆτις. Καὶ ἡ ἀφορμὴ δὲν ἐβράδυνε νὰ
δοθῇ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΕΡΩ.— «ὁ ἐμπειροτέχνης»
[Μου]

Ἡ Ἀγγλική φρεγάτα ἐξήρτησεν ἀπὸ ἐν τοιχοῦν πυρπολικὸν καὶ ἀποκαυρυνθὴν διὰ τὴν καμὴν θεοῖν, ἀλλ' ἔκκειτο ῥηρήθῃ. Οἱ Αἰγύπτιοι μάλιστα ἐφρουρόντων τὸν Ἀγγλόν αἰσώματα, ὁ ὁποῖος ἐπῆγε καὶ συνενονηθὴ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Τότε πλεόν ὁ Κόδρινγρον ἀνέστησε τὴν σημαίαν τῆς ἐπιθέσεως καὶ διὰ τὰ πλοία τὸν συμμάχων ἐπυροβόλησαν. Ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐβρόδυνε καὶ ἀναστῆναι δι' ὀρμητικὸν πυρὸς. Ἡ μάχη ἐγενετομένη. Μᾶλα εἰς ἓνα χρόνον περικυρηνόμενον τόσοι κολλοσὶ ἐπάλλησαν μεταξύ των ἓνα ἀγῶνα ἀγρίας ἐξουσιᾶς. Ἡ θάλασσα ἐβροῖετο κυριολεκτικῶς ἀπὸ ὀρίδες. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν τὰ ἀντιστοιχόμενα εἰς τὸν ἀέρα πλοία ἀπετέλουν ἐν ἀγῶνι φαντασμαγορικὸν θέαμα πρωτοφανές. Καὶ ἡ πᾶσι ἐξηκολούθει μετ' ἰσχύος. Ὁ ῥωσικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος ἀτυχίως εἰς μένειν ἔξω τοῦ λιμένος, εἰσῆλθον ἅμα τῇ ἐναρξεί τῆς μάχης καὶ μετόχῃ καὶ αὐτὸς τῆς πᾶλης.

Μία αλγυπτιακή φρεγάτα ανετινάχθη εις τὸν
 ἄερα καὶ παρ' ὀλίγον νὰ καύσῃ τὴν γαλλικὴν
 ναυαρχίδα μετὰ συντροφιματά της τὰ ἀναμμένα,
 τὰ ὅποια ἐξοφίθησαν ἐπ' αὐτῆς. Μία σκηνὴ κο-
 λάσεως ἦτο ὅλη ἡ μάχη.

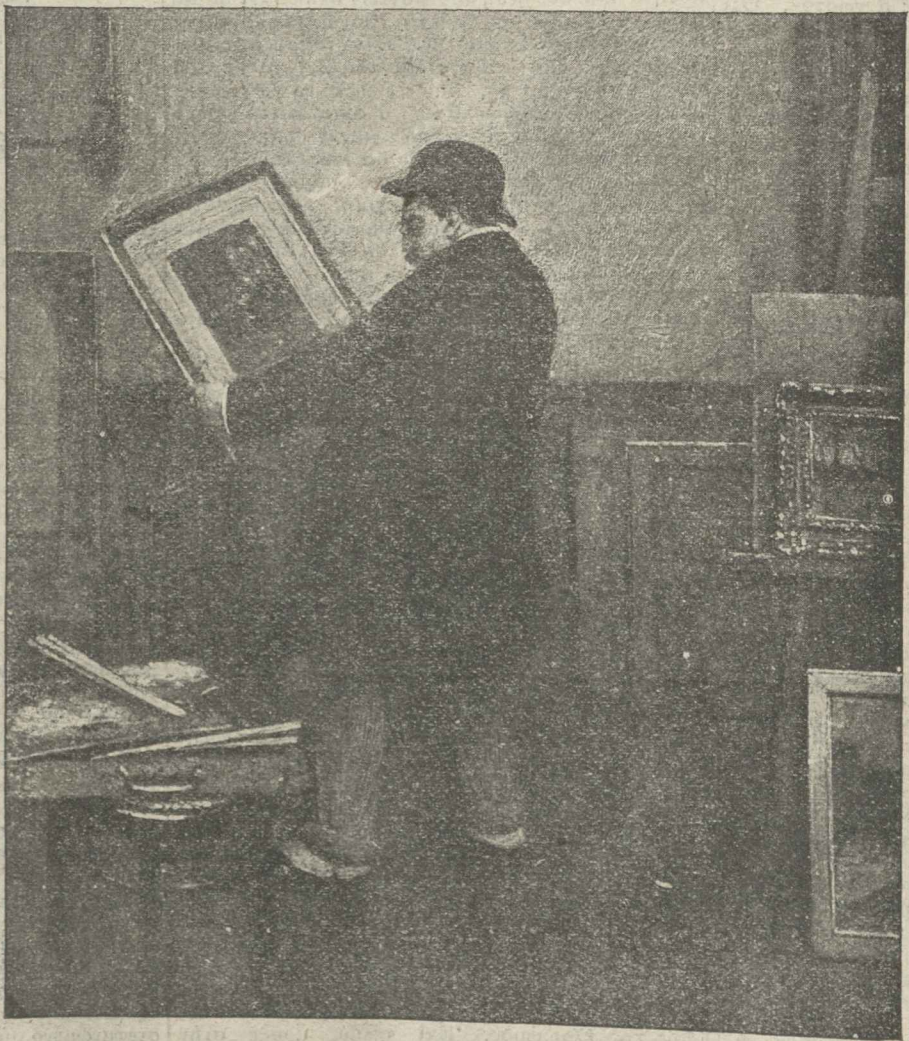
Ἡ μάχη δὲν ἐξέσπεν ἀπὸ κριθὶ τῶν
χριστιανικῶν στόλων. Τὴν 3.30 μ.μ. ἐρηφίῃ
οἱ πρώτοι πυροβολισμοὶ καὶ τὴν 5 μ.μ. τὰ πλείστα
τῶν τουρκοαγανακτικῶν πλοίων, ἦτοι 3 πλοῖα
τῆς γραμμῆς, 5 φρεγάται, 25 κορβέται καὶ 23
μικροτέρα εἰσιν κατασφραγίσαντες. Οἱ νεκροὶ Τουρκο-
αγανακτικῶν ἐπεβάρυναν τὰς ἐξ υἱιδόξας. Κατὰ τὴν
δόσιν τοῦ ἡλίου ὁ λιμὴν τῶν ὁπλοστασίων μετὰ
πυράματα καὶ φλεγόμενα συντηρητικά πλοίων.
Μόνον μία φρεγάτα, 8 κορβέται καὶ 12 μικρο-
τέρα σκάφη διέσπυνον τὴν πανολεθρίαν. Ἐν δὲ
τῶν συμμαχικῶν ἐρονευσθήσαν καὶ ἐληλυθόσσαν
ὀλιγωτέροι τῶν πεντασχιόνων. Τὰ δὲ πλοῖα τῶν
ὑπέρσσαν μερικὰς βλάβας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ
ἦτον σοβαρὰς, τὰς ὁποίας ἐξηνάρθρωσαν ἐν
Μάλταν καὶ ἀλλοῦ.

Τὴν ἐπομένην τῆς ναυμαχίας οἱ νικηταὶ ἐπὶ
 λασσαν ἐν μέσῳ τῶν κατηλθόντων σκαφῶν καὶ τῶν
 πτωμάτων πρὸς τοὺς ἐν Πύλῳ Τοῦρκους, οἱ διὰ
 τὴν συμφορὰν αὐτὴν πταίσουν οἱ Τοῦρκοι, καὶ
 προσέβησαν οἱ ἐπὶ ἅνι καὶ εἰς μόνος πυροβολισμὸς
 ἐξορπίσθη, οὗτοι δὲ κατέστρεφον καὶ ὅλα τὰ ἐν
 πορείᾳ ταῖς τουρκαγγιλιταῖς πλοῖα, διὰ κα-
 κημίνζον ὅλα τὰ ὀχυρώματα τῆς Πύλου καὶ διὰ
 ἐθεώρων πᾶσαν ἐχθροπραξίαν ὥς κήρυξεν πολί-
 κων ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας.

κατὰ τὸν δυνάμεν. Ἐὰν ἐδε-
χοιτο τοὺς θρόνους τοῦτους καὶ
ἀνεγνώριζον δι' οἱ Τοῦρκαι
ἦσαν ἐνοχοὶ τῆς συρράξεως
τότε ἐντός τῆς ἡμέρας νὰ ἡ-
ψώσουν λευκὴν σημαίαν. Ἀ-
πώθησαν δὲ ἐριστικῇ ἀπάντη-
σιν πρὸς τὴν δύσεως τοῦ ἡλίου.
Ὁ μὲν Τοῦρκος δικαίῃς
οὐδὲν ἀπῆντησεν, ὁ δὲ ναύα-
ρχος ἐπανάλαβε πρὸς τὸν ποτο-
γητητὴν τοῦ Ἰβραήμ τὴν ἀντί-
τησιν τῆς ἐκκενώσεως τῆς χει-
ρὸς αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίθη
ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν ἐξουσίαν
νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ προκει-
μένου. Τοιούτοτρόπως ἀφῆν
πλεὺν ἢ λύσις τοῦ ζητήματος
εἰς τὴν διπλωματίαν.

Τὸ ἔργον τῶν ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει διπλωμάτων τῶν
μεγάλων δυνάμεων δὲν ἦτο
εὐκόλουν τὴν στιγμήν ἐκείνην
διότι ὁ σουλτάνος μαθὼν τὴν
καταστροφὴν ἐγένετο ἔξαφ-
νῶν καὶ δὲν ἠνώγει αὐτῷ
εἰς καμίαν συνενόησιν. Ἀρ-
ετέρουν εἰς τὴν Σμύρνην καθύς
καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινουπό-
λιν ὁ τοιαυτοῦς ὅχλος ἐξεγε-
θεὶς διὰ τὴν τρομερὰν κατα-
στροφὴν ἤθελε ἀντεκδικήσῃ
καὶ σφαγὴν τῶν Ἑλλήνων.
Ἄλλ' ἐπέβρισαν οἱ φρονιμώ-
τεροι καὶ ψυχραιμώτεροι τῶν
θευδυνόων καὶ οὕτω ἀπε-
βίβη μεγάλη περιτλὴ.

Αἱ δυνάμεις διὰ τὸ γινώ-
σκειν τὸ φάρμακον, τὸ ὁποῖον
ἔδωσαν εἰς τὴν Τουρκίαν εἰς
τὸ Ναυαρίνον διὰ τὸν κοπο-
βουλῶν των ἐξέφρασαν πᾶν
λύπην των διὰ τὸ συμβῆναι.
Ἡ διπλοματία συνήθει πάντες
νὰ ἀκολουθεῖται σχολαστικῶς
καὶ τὰς ὀλιγωτερον ἐλλειψαί-
ναι, ὥστε, καὶ ἀν' ἐπὶ το-
πάρχια τὸ γεγονός εἶναι διὰ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΕΡΩ.— «ὁ ἐμπειροτέχνης»

[Μουσείον Λούβρου]

ΛΕΟΝΑΡΔΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ. «ὁ Βάκχος»

[Μουσείον Λούβρου]

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ

— Άληθινά, στρατηγέ, δὲν ξαίρω πῶς νὰ σὰς εὐχαριστήσω! Εἶνε τόσο εὐγενικό ἐκ μέρους σας ν' ἀφήσετε στὸν Εὐγένιό μου αὐτὸ τὸ σπαθί! Τόσο εὐγενικό!»

Ὁ ἀρχιστρατήγος Βοναπάρτης στέκεται ὀρθός, δειλός, σὰν παῖδι σχεδὸν μπροστὰ στὴν ὑποκόμισσα ντὲ Μπωαρνέ. Ἐνὰ κακὸ πορτραῖτο ποὺ τὸ θεωροῦν ὡς ἔργο τοῦ Γκρέζ, καὶ ποὺ βρίσκεται στὴ Μαλμαϊζόν, δίνει βέβαια μίαν ἰδέα τῆς νεανικῆς του ἀδεξιότητος. Τὸ πρόσωπό του εἶνε πρόσωπο μαθητῆ πολὺ ἐξυπνου. Τὸ χέρι του, μικρά, καλοσχηματισμένα, εἶνε κατακόκκινα, καὶ ὅλο τὰ χῶνι νευρικά μέσα στὰ μανίκια του, ἡ στολή του φαίνεται, νᾶνε πολὺ πλατιά γιὰ τὸ λεπτό του σῶμα, τὰ κακοχτενισμένα του μαλλιά εἶνε πολὺ ἴσια, πολὺ μαῦρα... καὶ θᾶθελε τόσο νὰ μὴν τὸν βρῇ πάρα πολὺ ἄσχημο, αὐτὴ ἡ ὥραία, κομψὴ καὶ γεμάτη μυρωδιὲς κυρία!...

Τὸν κυττάζει ἐκείνη μὲ τὴν τρυφερὴ καὶ σκυθρωπὴ τῆς χάρι καὶ ἀφήνει νὰ πέσῃ στὰ πόδια της, ποὺ εἶνε τὰ μικρότερα πόδια τοῦ κόσμου, τὴ στενὴ οὐρὰ τοῦ φορέματός της ποὺ σφίγγεται κάτω ἀπ' τὸ στήθος της. Τὸ χαριτωμένο της πρόσωπο μόλις χαμογελᾷ, βαμμένο κάτω ἀπ' τὴς μπούκλες, στολισμένο ἀπ' τὸ καπελίνι καὶ τὴς κορδέλες ποὺ τὸ δένουν. Τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς της εἶνε μοναδικό. Ἡ Ἀφροδίτῃ τοῦ Ὀλύμπου μοιάζει, ποῦσεται νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Πάρι-στρατηγόν...

— Μὰ ἐσεῖς, Κυρία, εἰστε πάρα πολὺ καλὴ! Νερθεῖτε νὰ μ' εὐχαριστήσετε! Νὰ ἐνοχληθῇτε γιὰ μένα! Εἶμαι συγκινημένος, εὐγνώμων...

— Μὴ μεταχειρίζεστε τὰ λόγια ποὺ σὰς χρωστοῦμε ὁ γυιὸς μου καὶ ἐγώ! Ἀ! σὰς ἔκανε ἐντύπωση, τὸ σέβας ποὺ τρέφει αὐτὸς ὁ μικρὸς στὴ μνήμη τοῦ πατέρα του; Ἐχει μίαν ἀγάπη μανιακὴ γιὰ τὸ σπαθί του. Ὅταν ἔμαθε πῶς διατάξατε τὸν ἀφοπλισμὸ τῶν Παρισινῶν, τρελλάθηκε

...ἔπειτα ἄρχισε νὰ φωνάζῃ: «Θὰ πάω νὰ τὸν δῶ!» καὶ ἐννοοῦσε, σὰς, στρατηγέ...

— Αὐτὸ τὸ παιδί μου εἶνε ἀπείρως συμπαθητικό, ἔχει μίαν τόσο ἐλκυστικὴ φυσιογνωμία...

— Ἔτσι δὲν εἶνε; Λένε πῶς μου μοιάζει...

— Πραγματικά! Αὐτὸν ἔχετε μόνο;

— Ἐχω καὶ μίαν κόρη, τὴν Ὁρτανσία, αὐτὴ μοιάζει περισσότερο στὸν πατέρα της.

— Τόσο τὸ χειρότερο. Ὁ Εὐγένιος μ' ἀρέσει πῶς πολὺ.

— Μὴν τὸ λέτε αὐτό, δὲν ξαίρετε τὴν Ὁρτανσία μου...πρέπει νὰρθεῖτε νὰ τὴν δῆτε, στρατηγέ... καθὼς καὶ ἐμένα...

Γελά καὶ σταυρώνει τὴς ὑψηλὰς γάμπες της, τὴς γεμάτες καὶ κομψὰς μαζί. Τὸ μὴν ὕψος τοῦ μισοπένθιμο, καὶ οἱ γκριζες γοῦνες ἀρμονίζονται γλυκὰ σ' ἓνα λεπτό ἐξεζητημένο γούστο.

— Ἀπορῶ, στρατηγέ, πῶς δὲν συναντηθήκαμεν ἀκόμη στοῦ Μπαράς, στὸ Λουξεμβούργο; νὰ ἑνας φίλος! ὦ! μὰ τί φίλος! ἀσύγκριτος...

Προφέρει τὰ λόγια γλυστρώνοντας τὰ ρ, μὲ τὴν κρεολὴ της προφορά, καὶ ἡ φωνὴ της εἶνε γεμάτη γοητεία.

— Σὰς θαυμάζει τόσο αὐτός, στρατηγέ!

Κ' ἐκεῖνος, τραχύς, ἀπότομος:

— Ποιὸς αὐτός;

— Ὁ Μπαράς! Ἔρχεται συχνὰ στὸ σπίτι μου.

Ὅλα σ' αὐτὸν τὰ χρωστῶ! Σκεφθῇτε πῶς εἶμαι μόνη ὁλόμονη σ' αὐτὴ τὴν τόσο δύσκολη τῶρα ζωὴ. Κι' αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιά... Τί ἐποχὴ!

Στενάζει καὶ κάνει νὰ σηκωθῇ. Μὰ ἐκεῖνος ποὺ ὑφίσταται τὴν ὑποβολὴ τῆς γοητείας της, τὴν ἐμποδίζει.

— Πῶς, κυρία! φεύγετε ἀπὸ τώρα; Τὸ κάνετε σὰν τὴς μάγισσες... Μαγεύετε... καὶ ἔπειτα ἐξαφανίζεστε.

— Δὲν ξαίρω τί ὥρα εἶνε... καὶ ἔπειτα εἶν' ἀδιακρισία μου νὰ σὰς πέρνω τὴς πολίτιμες ὥρες τὴς ἐργασίας σας... Εἰστε ἑνας θαυμαστός ἄνθρωπος, στρατηγέ.

— ὦ! κυρία! κομπλιμέντα ποὺ ἐγὼ ἔπρεπε νὰ σὰς κάνω...

— Λοιπὸν θάρθετε—τὸ ὑπόσχεσθε;—νὰ μοῦ τὰ πῆτε στὸ σπίτι γρήγορα, ὅσο πῶς γρήγορα, μπορεῖτε, ἂν θέλετε... Κ' εὐχαριστῶ καὶ πάλι! Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλωσύνη ποὺ δεῖξατε στὸ μικρὸ μου τὸν Εὐγένιο, μὲ συγκίνησε τόσο αὐτό, μοῦφερε δάκρυα! Ἦταν μεγάλη καλωσύνη...

Σηκώνεται. Μυρίζει τόσο ἔμορφα...τὴν συνοδεύει ἐκεῖνος. Νὰ τὸν ἤρε τάχα πολὺ ἀδέξιο; Ἐκανεν ὅτι μπόρεσε γιὰ νὰ φανῇ περιποιητικός, ὅπως πρέπει... Εἶνε καὶ ὑποκόμισσα αὐτὴ ἡ νέα χήρα...

Ὅταν ἐφθάσε στὴ θύρα, γυρίζει, καὶ μὲ ζωερὴ κίνησι τοῦ ὠραίου της λαμποῦ, τοῦ προσφέρει σὲ μίαν στιγμιαία φεγγαβολή, ὅλο της τὸ πρόσωπο.

— Μένω στὴν ὁδὸ Σαντερέν, στρατηγέ! Μὴν το ξεχάστε...

Δὲ θὰ ξεχάσει. Διαμαρτύρεται. Ὑπόσχεται. Ὁρκίζεται...

— Ἐλάτε! Θὰ μοῦ κάμετε μεγάλη, πολὺ μεγάλη εὐχαρίστησι... αἰσθάνομαι κιόλας φιλία γιὰ σὰς. Ἐλάτε γρήγορα, στρατηγέ, γρήγορα...

Καὶ τ' ἀμάξι της—τὸ ἀπλήρωτο, ἀλοῖμονο! πόσα χρῆ!—τὴ σέρνει μέσ' τὴν ἐλαφρὴ δμήλη τοῦ Ὀκτωβρίου ποὺ ἀνθίζει σὰν ἐν ἀτέλειωτο μπουκέτο ἀπὸ ἀνοιχτόχρωμους μενεξέδες.

Παιδιάστικη καὶ χοροῖδευτικὴ, συλλογίζεται τὸ νεαρὸ στρατηγὸν καὶ γελᾷ:

— Εἶνε ἀστείος αὐτὸς ὁ Βοναπάρτης... μοιάζει μὲ μικρὸ παπουτσωμένο γάτο...

Μετάφρασις ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ

ΜΟΙΡΑΙΟ

Κάποιος θεὸς ἢ κάποια μοῖρα—δὲν τὸ ξέρω—μέσ' τῶν χυδαίων μ' ἔρριξε τὰ πλῆθη καὶ στὰ δνείρά μου ἐστάλαξε φαρμάκι καὶ στὴν εὐγενικὰ γεννιά μου λήθη.

Μὰ καὶ μέσα μ' ὁμορφο παλαῖσι, γιὰ τὰ ὥραία καὶ ἀπ' τοὺς χυδαίους ψηλότερα τ' ἀνάστημά του

καὶ κάποιος πόθος μέσα μου δλοῖνα γιγαντώνει, ποὺ πρὸς τὸ φῶς μὲ σέρνει ἐμὲ καὶ πρὸς ἑλλους

Ἰνέους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΤΙΠΑΣ

